

Anonymizované znenie

Preklad

C-280/20 – 1

Vec C-280/20

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

25. jún 2020

Vnútroštátny súd:

Sofijski rajonen sad

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

27. máj 2020

Žalobkyňa:

ZN

Žalovaný:

Generalno konsulstvo (generálny konzulát) Bulharskej republiky
v meste Valencia, Španielske kráľovstvo

UZNESENIE

[omissis]

Sofia 27. mája 2020

SOFIJSKI RAJONEN SAD (Súd prvého stupňa Sofia) [omissis]

[omissis] pri svojom rozhodnutí zohľadnil nasledovné:

1. Na konanie sa uplatní článok 267 ods. 1 ZFEÚ.
2. Žaloba proti bulharskému veľvyslanectvu vo Valencii, Španielske kráľovstvo, bola podaná osobou, ktorá tvrdí, že je zamestnankyňou. Sporné je, či sa uplatnia ustanovenia nariadenia (EÚ) č. 1215/2012 o určení medzinárodnej právomoci v sporoch medzi štátnymi príslušníkmi členského štátu a konzulárnou službou toho istého členského štátu v Európskej únii.

1. Účastníci konania:

3. 1.1. Žalobkyňa:

4. ZN – bulharská štátna príslušníčka s adresou v Sofii

5. [omissis]

6. 1.2. Žalovaný:

7. Generalno konsulstvo (generálny konzulát) Bulharskej republiky vo Valencii, Španielske kráľovstvo

8. [omissis]

2. Návrhy účastníkov konania:

9. Žalobkyňa požaduje zaplatenie peňažnej náhrady za nevyplatenú ročnú dovolenku, ktorá jej prináleží podľa pracovného práva Bulharskej republiky. Tvrdí, že v čase od 2. januára 2013 do 31. decembra 2016 (4 roky) z platenej ročnej dovolenky (30 dní za rok), ktorá jej prináleží, nevyčerpala spolu 120 kalendárnych dní.

10. Keďže jej práca na generálnom konzuláte vo Valencii bola upravená v zmluve na základe všeobecného občianskeho práva, ktorá nie je výslovne označená ako pracovná zmluva, žalobkyňa navyše v rozsudku žiada o určenie toho, že bola stranou pracovnoprávnej zmluvy. Tvrdí, že podľa všeobecnej zásady bulharského procesného práva, podľa ktorej môže každý v prípade oprávneného

záujmu nechať určiť existenciu právneho vzťahu, má aj ona oprávnený záujem na určení tejto okolnosti.

3. Vnútroštátne právo:

11. **3.1. Kodeks na truda (zákoník práce, ďalej len „KT“ [omissis])**

Predmet a účel

12. **Článok 1.** [omissis] (1) Tento zákon upravuje pracovnoprávne vzťahy medzi zamestnancom a zamestnávateľom, ako aj všetky s tým priamo súvisiace právne vzťahy.
13. (2) [omissis] Právne vzťahy v prípade vykonávania práce sú výlučne upravené ako pracovnoprávne vzťahy.

Platená základná a dodatočná dovolenka

14. **Článok 155.** [omissis] (1) [omissis] Každý zamestnanec má nárok na platenú ročnú dovolenku.
15. (2) [omissis] V prípade začatia pracovnoprávneho vzťahu môže zamestnanec čerpať svoju platenú ročnú dovolenku, pokiaľ odpracoval aspoň 8 mesiacov.
16. (3) [omissis] Pri skončení pracovnoprávneho vzťahu pred odpracovaním 8 mesiacov má zamestnanec na základe nevyčerpanej platenej ročnej dovolenky nárok na peňažnú náhradu vypočítanú podľa článku 224 ods. 1.
17. (4) [omissis] Platená základná ročná dovolenka predstavuje minimálne 20 pracovných dní.
18. (5) [omissis] Určité skupiny zamestnancov majú s prihliadnutím na osobitný druh ich práce nárok na predĺženú platenú ročnú dovolenku, ktorá zahŕňa dovolenku podľa ods. 4. Ministerski savet (Rada ministrov) určí skupiny zamestnancov, ako aj minimálnu dĺžku tejto dovolenky.

Odmena

19. **Článok 177.** (1) [omissis] Za dobu platenej ročnej dovolenky platí zamestnávateľ zamestnancovi odmenu, ktorá sa vypočíta podľa poskytnutej dennej priemernej hrubej mzdy tohto zamestnanca v poslednom kalendárnom mesiaci pred uplatnením dovolenky, v ktorom zamestnanec odpracoval aspoň 10 pracovných dní.
20. (2) [omissis] Ak zamestnanec u tohto zamestnávateľa neodpracoval v žiadnom mesiaci aspoň 10 pracovných dní, odmena sa podľa ods. 1 spravuje

podľa základnej mzdy a dodatočnej stálej odmeny za prácu dohodnutej v pracovnej zmluve.

Zákaz peňažnej náhrady

21. **Článok 178.** Okrem prípadu skončenia pracovnoprávneho pomeru sa za platenú ročnú dovolenku nesmie vyplatiť peňažná náhrada.

Peňažná náhrada za nevyčerpanú platenú ročnú dovolenku

22. **Článok 224.** (1) [omissis] (vyhlásený za protiústavný v časti „za prebiehajúci kalendárny rok, úmerne k dobe považovanej za dobu služby, ako aj za nevyčerpanú dovolenku, ktorá bola prenesená podľa článku 176“ [omissis]) V prípade skončenia pracovnoprávneho vzťahu má zamestnanec nárok na peňažnú náhradu za nevyčerpanú platenú ročnú dovolenku za prebiehajúci kalendárny rok, úmerne k dobe považovanej za dobu služby, ako aj za nevyčerpanú dovolenku, ktorá bola prenesená podľa článku 178, ak nárok na dovolenku nie je premlčaný.
23. (2) [omissis] Peňažná náhrada podľa predchádzajúceho odseku sa podľa článku 177 vypočíta k okamihu skončenia pracovnoprávneho vzťahu.

Vymedzenie pojmov

24. **Článok 357.** (1) [omissis] Pracovnoprávne spory sú spory medzi zamestnancom a zamestnávateľom o vzniku, existencii, výkone a skončení pracovnoprávneho vzťahu, ako aj spory o vykonávaní kolektívnych zmlúv a určení doby zamestnania.

Právomoc v pracovnoprávnych sporoch týkajúcich sa bulharských zamestnancov v zahraničí

25. **Článok 362.** [omissis] V pracovnoprávnych sporoch medzi zamestnancami, ktorí sú bulharskými štátnymi občanmi a pracujú v zahraničí, a bulharskými zamestnávateľmi v zahraničí majú právomoc súdy v Sofii. Ak je zamestnanec žalovaným, právomoc majú súdy podľa jeho bydliska v tuzemsku.

Vymedzenie pojmov

26. **§ 1.** V zmysle tohto zákona:
27. 1. [omissis] „Zamestnávateľ“ je akákoľvek fyzická osoba, právnická osoba alebo od nej závislý subjekt, ako aj akýkoľvek iný organizačne a hospodársky oddelený subjekt (podnik, inštitúcia, organizácia, družstvo, prevádzka, zariadenie, domácnosť, spoločnosť a podobné), ktorý v rámci pracovnoprávnych vzťahoch nezávisle zamestnáva zamestnancov, aj na účely vykonávania práce z domu a na diaľku alebo ich prenecháva na vykonávanie práce agentúre dočasného zamestnávania“

28. **3.2. Graždanski procesualen kodeks (Občiansky súdny poriadok)** („GPK“*[omissis]*):

Druhy žalôb

29. **Článok 124.** (1) Každý môže podať žalobu, aby presadil svoje porušené právo alebo nechal určiť existenciu alebo neexistenciu právneho vzťahu alebo práva, ak na tom má oprávnený záujem.

30. **3.3. Zakon za diplomatičeskata služba (Zákon o diplomatickej službe)** *[omissis]*:

Zastupiteľstvo. Otvorenie a zatvorenie

31. **Článok 21.** (1) *[omissis]* Zastupiteľstvo Bulharskej republiky je teritoriálna štrukturálna jednotka Ministerstvo na vanšnite raboti (Ministerstvo zahraničných vecí), ktorá vykonáva diplomatické a/alebo konzulárne činnosti v inom štáte alebo v medzinárodných vládnych organizáciách.

32. (2) Zastupiteľstvami sú:

33. 1. veľvyslanectvá;
34. 2. stále zastúpenie a stále delegácie v medzinárodných vládnych organizáciách;
35. 3. generálne konzuláty, konzuláty, vicekonzuláty a konzulárne úrady;
36. 4. diplomatické kancelárie a kontaktné kancelárie;
37. 5. osobitné misie v zmysle Dohovoru o osobitných misiách, ktorý bol prijatý 8. decembra 1969 Valným zhromaždením Organizácie spojených národov *[omissis]*.

38. (3) Otvorenie, určenie druhu a uzavretie zastupiteľstva vykonáva Ministerski savet (Rada ministrov) na návrh Minister na vanšnite raboti (minister zahraničných vecí).

Organizačná štruktúra a obsadenie

39. **Článok 22.** (1) Zastupiteľstvo pozostáva z vedúceho misie, členov diplomatického personálu, členov administratívneho a technického personálu, ako aj členov služobného personálu v zmysle Viedenského dohovoru o diplomatických stykoch *[omissis]*, uzatvoreného 18. apríla 1963^[1] vo Viedni, v zmysle Viedenského dohovoru o konzulárnych stykoch *[omissis]* uzatvoreného 24. apríla 1963 vo Viedni, ako aj v zmysle Dohovoru o osobitných misiách.

40. (2) Na zastupiteľstvách sa podľa ich druhu, funkcií a obsadenia môžu zriadiť úradovne.

4. Skutkový stav

41. Keďže predmetom konania je preskúmanie medzinárodnej právomoci súdu a táto sa určí na základe tvrdení účastníkov konania, sú tu tieto tvrdenia účastníkov konania uvedené v žalobe a vo vyjadreniach k žalobe.
42. Dňa 30. apríla 2019 podala žalobkyňa, ZN, ktorá je bulharskou štátnou príslušníčkou, formou subjektovej kumulácie žalôb dva návrhy voči generálnemu konzulátu Bulharskej republiky vo Valencii, Španielsko.
43. Tvrdí, že s generálnym konzulátom Bulharskej republiky vo Valencii v čase od 2. januára 2013 do 29. júna 2017 uzatvorila zmluvy o vykonávaní osobnej práce v súvislosti s prijímaním dokumentov vo veciach začatých bulharskými štátnymi príslušníkmi a ich spracovaním. Žalobkyňa tvrdí, že zastupiteľstvá Bulharskej republiky podľa Zakon za diplomatičeskata služba (zákon o diplomatickej službe) nesmú zamestnávať žiadne osoby na poskytovanie služieb alebo výkon činností, ak v prípade zmlúv [ktoré boli s nimi uzatvorené] nejde o pracovnoprávne zmluvy. Ďalej zastáva názor, že zmluvy podľa bulharského práva spĺňali obsahové požiadavky pre pracovnoprávne zmluvy.
44. V žalobe a doplňujúcich písomných vyhláseniach z 12. júna 2019 a 25. júla 2019 tvrdí, že žalobkyňa v období 4 rokov (2013 až 2016 vrátane) nedostala žiadnu peňažnú náhradu za nevyčerpanú dovolenku, hoci jej právny vzťah mal byť upravený ako pracovnoprávny vzťah, a každý zamestnanec s pracovnou zmluvou má pri ukončení pracovnoprávneho vzťahu nárok na dovolenku, respektíve na peňažnú náhradu za nevyčerpanú dovolenku.
45. S prihliadnutím na uvedené tvrdenia žalobkyňa navrhuje, aby jej právny vzťah s Generálnym konzulátom vo Valencii, Španielsko, bol uznaný ako pracovnoprávny vzťah a konzulát jej bol zaviazaný zaplatiť peňažnú náhradu za nevyčerpanú ročnú dovolenku za vyššie uvedené obdobie 4 rokov vo výške 3 000 Eur.
46. V zmluvách uzatvorených medzi žalobkyňou a generálnym konzulátom, ktoré boli predložené ako prílohy k žalobe, je výslovne uvedené, že na riešenie otázok, ktoré v týchto zmluvách nie sú upravené, sa použije bulharské právo.
47. V odpovedi na žalobu žalovaný tvrdí, že v predmetnom spore nemá právomoc bulharský súd, ale súd podľa pracovného miesta žalobkyne, to znamená jurisdikcia Španielskeho kráľovstva.

5. Vzťah k právu Únie a potrebný výklad:

48. Na súde prebieha spor, ktorý sa podľa bulharského práva klasifikuje ako pracovnoprávny spor jednotlivca. Bulharské právo výslovne upravuje, že na zmluvy medzi bulharským zamestnávateľom v zahraničí a zamestnancom, ktorý

je bulharským štátnym príslušníkom, majú právomoc bulharské súdy (článok 362 KT).

49. V oblasti určenia medzinárodnej právomoci v občianskych veciach vrátane pracovných vecí vydala Európska únia nariadenie (EÚ) č. 1215/2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „nariadenie“ alebo „nariadenie Brusel Ia“). Podľa článku 1 nariadenia sa toto nariadenie uplatňuje vo všetkých občianskych a obchodných veciach prebiehajúcich na súdoch členských štátov, s výnimkou tých, ktoré sú výslovne uvedené v článku 1 ods. 2 nariadenia Brusel Ia. Nariadenie Brusel Ia neupravuje žiadnu výnimku pre právne spory, ktorých sa zúčastňujú diplomatickí alebo konzulárni zástupcovia. Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia možno osoby s bydliskom na území členského štátu žalovať len na súdoch členského štátu bydliska alebo v súlade s osobitnými pravidlami o právomoci, ktoré sú upravené v nariadení.
50. Nariadenie Brusel Ia sa zároveň podľa jeho odôvodnenia 3 vydáva, aby Únia mohla v oblasti „justičnej spolupráce v občianskych veciach s cezhraničnými dôsledkami, prijať opatrenia“. V predmetnom prípade nie je takýto cezhraničný dôsledok daný. Skôr existuje právny spor medzi bulharským zamestnancom a bulharským zamestnávateľom, a právny vzťah sa vyznačuje úzkym prepojením na Bulharsko, pričom žalobkyňa evidentne chce, aby jej žaloba bola prerokovaná na bulharskom súde. Žalovaný je navyše pobočkou bulharského štátneho orgánu, ktorá sa síce nachádza na území iného členského štátu, ale ktorej činnosť súvisí výlučne so službami pre štátnych príslušníkov Bulharskej republiky.
51. Z uvedených dôvodov konajúci súd pochybuje, že sa zaoberá sporom s „cezhraničným dôsledkom“ a má za to, že nariadenie sa má vykladať v tom zmysle, že sa na spory medzi štátnymi príslušníkmi členského štátu a jeho konzulárnymi zastupiteľstvami v zahraničí neuplatňuje, aj keď takáto výnimka nie je výslovne upravená. Preto je potrebný výklad predpisov nariadenia, pričom konajúci súd považuje za potrebné položiť

6. túto otázku:

52. Má sa článok 5 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1215/2012 v spojení s jeho odôvodnením 3 vykladať v tom zmysle, že sa nariadenie má uplatniť v prípade určenia medzinárodnej právomoci súdov členského štátu na právny spor medzi zamestnancom z tohto členského štátu a konzulárnou službou tohto členského štátu na území iného členského štátu, alebo sa tieto ustanovenia majú vykladať v tom zmysle, že sa na takýto spor majú uplatniť vnútroštátne predpisy o právomoci členského štátu, ktorého štátnu príslušnosť majú spoločne obe strany sporu?
53. [omissis] Sofijski rajonen sad [omissis] na základe článku 267 ods. 1 ZFEÚ

ROZHODOL:

54. Konanie sa **prerušuje** [*omissis*];
55. Súdnemu dvoru Európskej únie sa na výklad práva Únie **predkladá** nasledovná otázka:
56. Má sa článok 5 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1215/2012 v spojení s jeho odôvodnením 3 vykladať v tom zmysle, že sa nariadenie má uplatniť v prípade určenia medzinárodnej právomoci súdov členského štátu na právny spor medzi zamestnancom z tohto členského štátu a konzulárnou službou tohto členského štátu na území iného členského štátu, alebo sa tieto ustanovenia majú vykladať v tom zmysle, že sa na takýto spor majú uplatniť vnútroštátne predpisy o právomoci členského štátu, ktorého štátnu príslušnosť majú spoločne obe strany sporu?

[*omissis*]